

Dimmi og glottar

ARÍÐ, ið brátt fer aftur um bak, hevur verið eitt óvanliga hendingaríkt ár bæði úti og heima. Politiska heimsmyndin er fullkomuliga broytt eftir einum ári. Kalda kriggið er heilt hasað av og heimsveldið Sovjetsamveldið er horvið. Hvønn veg tær nýggju tjóðirnar fara, vita vit enn lítið og einki um — ei heldur vit vita, um verðsins nýggja gongd leiðir til frið ella stríð. Vit vita bert, at ómetaligar kreftir, summar positivar aðrar negativar, eru loystar úr fjøtrum. Nýggj fólkaraði hava sæð dagsins ljós. Hetta fegnast vit um, men vit ótast samstundis um tær ódemokratisku ræddir, ið ótarnaðar og óátaladaðar harðmæltar ljóða í nýbornu demokratiunum.

Í triðja heiminum valda hungur, hall og farsóttir, alt meðan tey ríku londini taka seg saman í ráðagerðir móti teimum fátøku londunum. Í hesari altjóða ráðagerð teirra ríku móti teimum fátøku gongur búskaparligi risin EF á odda. Í hugmynd og heimspeki EF er savnað saman alt tað ógrynni av peningagirnd, sjálvsøkni, mannamuni og valdfýsni, sum kapitalisman hevur alt sínar dagar Adams Smith. Loysunarorðini eru hesi, at tey sterku hava óskerðan rætt at mersgúgva tey veikum — at tey, ið hava, skulu fáa meira og at hetta meira, ið teimum verður givið, eigur at verða tikið frá teimum, ið hava lítið og einki frammanundan. Hendan hugmyndin er hornasteinur in í nýggja heimsveldinum EF. Lagt kann verða afturat, at eitt veldi, ið byggir á slíkan hornastein fyrr ella seinni kemur í stríð við onnur.

HÓAST dimm skýggj soleiðis breiða

seg á altjóða politisku luftini, er nýggja heimsmyndin hóast alt ikki bara dýpur. Fólkaraði hevur sigrað á einaraði víða hvar. Í Miðeystri er fyrri fyrstu ferð síðan 1948 verulig og ekta tekin um, at varandi friður er í nánd. Heiminur gerst alt meira varur við teir vandar, ið hótta umhvørvið og altjóðasamfelagið tykist at kunna semjast um ítökilig tiltøk til tess at verja landið, luftina og havið við at forða idnaði og einstaklingum at eitra okkara felags lívsgrundarlag. Hesi góðu tekin á altjóða luftini fegnast vit øll um og biðja til, at tær góðu og uppbyggjandi kreftirnar fara at sigra á teimum óndu og niðurbrotandi kreftunum í altjóðasamfelagnum.

HJÁ okkum kundi støðan í árinum, sum fer, verið betur. Tað er torført at síggja nakran glotta í eini støðu við arbeiðsloysi, lítum fiskiskapi og vikinandi inntøkgurundarlagi í samfelagnum sum heild. Hóast tað sær svart út fyri mongum, eru tekin um, at tað fer at ganga tann rætta vegin aftur. Henda støðan setir ómetalig krøv til hegning og dugnaskap hjá lögtingi og landsstýri. Tey, ið manna hesar stovnar, og tá serstakliga samgongan, skulu finna eina torføra búskaparliga javnvág, uttan at hetta slær út í enn minni virksemd og harvið meira arbeiðsloysi.

TAÐ verður enn tá kravt, at vit skulu fáa hjólini aftur at mala við einum strammum búskaparpolitikki. Spurningurin er, um ikki hetta er eitt ómøguligt krav, ið samgongan hevur sett sær og spurningurin er, um fólkio stendur aftan fyri hetta krav. Fólkio vil hava virksemd og arbeiði. Tað hjálpir einki at ugga ein arbeiðsleysan við at handilsjavnvágin er betri enn nakrantíð og at kredittvirðið okkara nú aftur er høgt í metum

uttanlands. Hesum verður eingin mettur av og við hesum ugga verða hvørki rentur ella avdráttir rindaðir.

SPURNINGURIN er tí, um ikki samgongan skuldi nýtt jólafríðina og jólafríðin til at umhugsa tann búskaparpolitikk, ið skal verða ríkin í framtíðini. Javnaðarflokkurin má umhugsa, um tann konservativi búskaparpolitikkur, ið hevur verið ríkin í 1991 og sum eftir figgjarlógini fyrri 1992 at døma eisini skal rekast í 1992, er nýtiligt amboð í politikki javnaðarflokksins, sum er at fáa gongd á aftur. Higarit hevur einki samfelag fingið gongd á samfelags-hjólina við konservativum búskaparpolitikki.

FÍGGJARLÓGIN fyrri 1992, viðmerk-ingarnar til hennara og ikki minst álitid frá figgjarnevndini eru á tremur av tí trongskygni, afturhaldi, hugflogloysi og máttloysi, ið eyðkennir allan konservativan politikk — eisini figgjar- og búskaparpolitikk. Figgjarlógin er okkara týðningarmesta og sterkasta amboð í búskaparpolitikkunum. Tann einasta leiðin burtur úr búskaparliga ófriðum er at nýta hetta amboð við dirvi, hugflogi og trúgv á, at tað ber til at fáa gongd aftur á hetta samfelag. Hetta merkir, at skapast má eitt fruktbart samstarv millum alment og privat, at almenn arbeiði mugu setast í verk, at tað almenna virkið má fara inn í útflutningsvinnuna og menna hesa vinnu, har privata vinnan ikki megna uppgávuna. Hetta merkir, at vit mugu satsa nógv meira upp á gransking, útbúgvingar og eftirútbúgvingar, at vit mugu gera tiltøk móti ungdómsarbeiðsloysinum og tiltøk at bæta um umhvørvið og náttúruna. Hetta merkir, at vit mugu síggja í eyguni, at tað, sum skal til er at almennur pening-

ur verður brúktur — at vit líka so lítið sum nakað annað samfelag — kunnu spara okkum burtur úr kreppuni.

BRÚK er fyrri øllum tilíðum og øllum øðrum góðum tiltøkum, men mest av øllum hava vit brúk fyrri at hugsa og planleggja øðrvísi enn gjørt hevur verið higartil í samgonguni. Hetta merkir, at vit mugu burtur frá tí trongskygda, hálvmonetaristiska og stokkconservativa hugsunarhátti í eyðkennir figgjarpolitikkinn hjá samgonguni og í staðin fyrri fara undir at reka ein dynamiskan, virknan og hugfloygdan búskapar, menningar, vinnu- og útbúgvingarpolitikk. Vit skulu fyrri at siga tað eitt sindur fyrakantað fylgja búskaparligu linjuni hjá Tummasi Arabo og Javnaðarflokkunum og ikki linjuni hjá Jógvani Sundstein og Fólkaflokkunum. Vit kunnu so ikki sum nú fylgja báðum linjum. Tað er ikki ov seint at venda og vendast má, meðan tað enn er vendandi. Vit eiga fólk í landsstýri, fyrising og vinnulívi við dirvi og hugflogi. Vit hava framúr vælskúlað, rakst og arbeiðssamt fólk á sjógvni og landi. Vit eiga ein sera vælútbúna ungdóm, ið stendur til reiðar at fara til verka. Tað skal tí verða okkara vón, at samgongan leggur til brots í nýggja árinum við einum nógv meira virkn-um politikki á øllum økjum. Hetta krevur, at ein ikki er bangin fyrri at leggja fleiri byrðar á tær herðar, ið orka at bera meira, ella við øðrum orðum, at ein ikki himprast við at fara út til borgaran eftir peningi. Hetta vilja øll góðtaka og skilja, um úrslitið verður, at fólk aftur sleppur til arbeiðis.

jd

Sosialurin skrivar føroyska blaðsøgu!

Við hesum blaðnum, tygum sum lesari nú sita við í hondini, kunnu tygum staðfesta, at Sosialurin enn einaferð hevur skrivað føroyska blaðsøgu.

Fyrst er at nevna, at hetta er fyrsti Sosialurin, ið er prentaður við heilum 52 síðum í tveimum sektionum. Báðar sektionirnar fyllur við vanligum tíðindum, umframt hópin av jólatíðari, so sum søgum, samrøðum, jólaprædikum og mongum øðrum góðum. Og so ikki at forgloyma ta fullfiggjaða útvarps- og

sjónvarpsskránnu, ið hevur allar neyðugar upplýsingar um útvarp og sjónvarp árið út.

Harnæst skrivar Sosialurin við hesum blaðnum søgu, við tað at einki annað føroyskt blað eftir einum ári er komið so mangar ferðir út — hetta blaðið er Sosialur nr. 239 í ár!

Satt at siga hava vit við hvørjum blaði í longri tíð skrivað føroyska blaðsøgu, tí fjør góvu vit 210 blað út, so hvør nýggjur Sosialur eftir nr. 210 í ár

hevur verið nýtt føroyskt met.

Men hvussu verður so í tí nýggja árinum? Ætlar Sosialurin eisini tá at seta nýtt met í blaðútgávu?

Hetta hava vit spurt blaðstjóran á Sosialinum, Jan Müller: »Eg haldi, at royndir okkara við at geva blaðið út fimm ferðir um vikuna, hava eydnast sera væl, so hava vit liv og heilsu, fara vit at halda fram við somu styrki eftir nýggjár.«

Blaðstjórin leggur dent á, at Sosialurin ikki minst

má takka øllum sínum trúgvu lesarum fyrri, at tað hevur latið seg gera at koma so ofta út.

»At kanningin í sjónvarpinum herfyri undirstrikaði okkara greiðu støðu sum klárt næstmest lisna blað aftaná Dimmalætting, eiga lesarar okkara æruna av, og tað skulu teir eisini fáa at vita,« sigur Jan Müller. »Tí kunnu vit ikki annað enn halda fram á sama hátt og vóna, at vit í komandi árinum kunnu røkka enn einum føroyskum meti í føroyskari blaðútgávu. Vit fara frá okkara síðu at gera alt vit kunnu, so Sosialurin framvegis verður eitt gott blað, og har okkurt er, ið kanska treingir til ein bata, fara vit eisini at taka eina hond í, fyrri at tryggja lesaranum góðsku, hvørja

ferð hann ognar sær ein Sosial.«

hj.

Bingotølini:

11 52